

GIMNAZJUM
im. Jana Pawła II w Malanowie
ul. Parkowa 29, 62-709 Malanów
tel. 63 288-30-14, gimnazjum@malanow.pl
REGON 311598413, NIP 668-18-25-488

Załącznik do Uchwały
Rady Rodziców Gimnazjum im. Jana Pawła II w Malanowie
z dnia 26 września 2016 r.

SZKOLNY
PROGRAM PROFILAKTYKI
rok szkolny 2016/2017
GIMNAZJUM IM. JANA PAWŁA II
W MALANOWIE

ROZDZIAŁ I

Ustawy i rozporządzenia dające podstawę prawną do działań profilaktycznych

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.
2. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty.
3. Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
5. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
6. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
7. Ustawa z dnia 19 sierpień 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego.
8. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
9. Konwencja Praw Dziecka.

ROZDZIAŁ II

Określenie podmiotu działań i identyfikacja problemów

Program jest adresowany do młodzieży gimnazjalnej przechodzącej zasadnicze przemiany: fizjologiczne, emocjonalne, społeczne a także duchowe związane z okresem dojrzewania. Przeżywającej czas intensywnych poszukiwań własnej tożsamości, odnajdywania się w nowych rolach, zainteresowania płcią przeciwną. Głównym jego zadaniem jest wzmacnianie czynników chroniących i redukowanie czynników ryzyka.

W oparciu o:

- a. przeprowadzoną w roku szkolnym 2014/15 (II semestr): diagnozę poczucia bezpieczeństwa uczniów, znajomości norm społecznych oraz zagrożeń występujących wśród młodzieży,
 - b. obserwację zachowania uczniów,
 - c. analizę dzienników lekcyjnych,
 - d. analizę planów pracy wychowawców,
 - e. analiza protokołów z posiedzeń Rady Pedagogicznej,
 - f. rozmowy z nauczycielami, uczniami, rodzicami, kuratorami zawodowymi i społecznymi, pracownikami socjalnymi,
 - g. analiza protokołów z posiedzeń Zespołów,
 - h. roczne sprawozdanie z realizacji działań profilaktycznych w roku szkolnym 2014/15
 - i. wyselekcjonowaliśmy kilkanaście zagrożeń, które dotyczą naszych uczniów i wymagają podjęcia działań naprawczych lub zapobiegawczych
- a. Zachowania problemowe:
- a. zachowania niekulturalne (niszczenie mienia szkolnego, wulgaryzmy);
 - b. przemoc i agresja w środowisku szkolnym i poza nim;
 - c. używanie substancji psychoaktywnych takich jak alkohol i nikotyna;
 - d. niskie potrzeby edukacyjne, brak motywacji do nauki
 - e. bierność i poczucie bezużyteczności;
 - f. wagary;
 - g. naruszenie własności osobistej, kradzieże;
 - h. łamanie regulaminów tworzących system bezpieczeństwa w szkole
- i. Problemy w odniesieniu do których odczuwana jest potrzeba uprzedzającej interwencji:
- a. narkotyki i dopalacze
 - b. psychomanipulacja;
 - c. poszukiwanie ekstremalnych wrażeń;
 - d. negatywne interakcje z mediami elektronicznymi - cyberprzemoc
 - e. odrzucenie przez rówieśników;

ROZDZIAŁ III

Cele Programu Profilaktyki

Profilaktyka to proces **wspomagania** człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także proces **ograniczania i likwidowania** czynników, które uniemożliwiają tenże rozwój. Mając na uwadze powyższą definicję a także występujące w naszym środowisku zapotrzebowanie na działania profilaktyczne, wyodrębniliśmy następujące cele:

1. Rozwijanie i wzmacnianie postaw zgodnych z akceptowanymi społecznie normami i zasadami.
2. Eliminowanie postaw agresywnych.
3. Wspomaganie uczniów w budowaniu właściwej hierarchii wartości.
4. Wzmacnianie mocnych stron osobowości.
5. Wychowanie zdrowego człowieka, wolnego od uzależnień poprzez uświadamianie i eliminowanie czynników ryzyka:
 - a. informowanie o konsekwencjach zachowań destruktywnych,
 - b. dostarczanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych,
 - c. promowanie i zachęcanie do zdrowego stylu życia.
6. Wzmacnianie właściwych relacji interpersonalnych w rodzinie i grupie koleżeńskiej.
7. Pogłębianie współpracy rodziny, szkoły i środowiska lokalnego wokół działań profilaktycznych.

ROZDZIAŁ IV

Zadania Programu Profilaktyki w trzech podstawowych sferach życia i aktywności ucznia.

1. Sfera życia i aktywności ucznia jako jednostki:
 - a. promowanie pożądanых postaw i wprowadzanie pozytywnych reguł w życie szkoły,
 - b. pomoc w budowaniu własnego, pozytywnego systemu wartości,
 - c. motywowanie do dokonywania pozytywnych zmian w zachowaniu,
 - d. inspirowanie i zachęcanie uczniów do nauki poprzez stosowanie odpowiednich metod pracy, udział w zajęciach pozalekcyjnych i kołach zainteresowań,
 - e. troska o zdrowie, sprawność fizyczną i dobrą kondycję psychiczną.
 - f. motywowanie do konstruktywnego spędzania czasu wolnego
 - g. wspomaganie uczniów w wyborze dalszej drogi kształcenia
 - h. wspomaganie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
2. Sfera życia i aktywności ucznia jako członka rodziny i społeczności szkolnej:
 - a. zachęcanie do pracy na rzecz klasy i szkoły,
 - b. popieranie rozwoju konstruktywnych grup rówieśniczych zaspakajających potrzebę akceptacji i przynależności oraz budujących pozytywne relacje między ich członkami,
 - c. przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania się.
 - d. kultywowanie wspólnych tradycji, zwyczajów i świąt zarówno w rodzinie jak i w szkole,
 - e. podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców
 - f. przeciwdziałanie nie wywiązywaniu się z obowiązku szkolnego
 - g. wyrównywanie szans, opieka nad dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych
3. Sfera życia i aktywności ucznia jako członka społeczności pozarodzinnej i pozaszkolnej:
 - a. rozbudzanie i promowanie potrzeby pracy na rzecz innych,
 - b. ukazanie tożsamości lokalnej, regionalnej, narodowej i historycznej,
 - c. poszanowanie cudzej własności,
 - d. szacunek do odrębności innych (wyznanie, narodowość, przekonania),
 - e. dbanie o czystość i porządek w otoczeniu.

ROZDZIAŁ V
Plan realizacji Programu Profilaktyki

I. Działania skierowane do młodzieży:

- **wspieranie czynników chroniących**
- **redukowanie czynników ryzyka**

Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (cechy, sytuacje, warunki) zwiększające ryzyko wystąpienia zachowań problemowych i związanych z nimi szkód.

Czynniki chroniące to wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, najważniejsze z nich to:

- silna więź z rodzicami,
- zainteresowanie nauką i własnym rozwojem,
- praktyki religijne,
- zakorzenienie w tradycji społeczności i szacunek dla jej norm,
- konstruktywna grupa rówieśnicza.

A. WZMACNIANIE CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH

Zadanie	Sposób realizacji	Realizatorzy
Budowanie pozytywnych więzi z rodziną, wspieranie rodziców w procesie wychowawczym	a. pomoc i udział rodziców w imprezach klasowych i ogólnoszkolnych, b. włączanie rodziców do aktywnego udziału w pracach na rzecz szkoły, c. inicjowanie przez rodziców działań na rzecz szkoły i uczniów, d. udział w wywiadówkach, e. udział w prelekcjach prowadzonych przez specjalistów z różnych dziedzin f. poradnictwo dla rodziców – pedagog szkolny, psycholog g. praca w trójkach klasowych, Radzie Rodziców, realizacja treści wychowawczych zawartych w programie wychowania do życia w rodzinie.	wychowawcy, dyrektor wychowawcy, dyrektor wychowawcy prelegenci pedagog szkolny psycholog wychowawcy nauczyciele nauczyciele
Wzmacnianie postaw i zachowań pożądanych społecznie.	a. zapoznanie z obowiązującym statutem i regulaminami szkolnymi b. konsekwentne nagradzanie pozytywnych postaw i zachowań, c. pozytywny, przykład własny, d. apele porządkowe e. spotkania z ludźmi cenionymi ze względu na etyczną postawę i działanie, f. realizacja treści wychowawczych zawartych w przedmiotowych programach nauczania g. zajęcia wspierające wszechstronny rozwój uczniów realizowane podczas godzin do dyspozycji wychowawcy h. brak akceptacji dla zachowań negatywnych i. udział w akcjach charytatywnych: Szlachetna paczka, Pogotowie św Mikołaja, zbiórka żywności, Góra Grosza j. obchody Światowego Dnia Życzliwości, k. realizacja programów <i>Bezpieczna i przyjazna szkoła</i> , <i>Bezpieczna+</i>	wychowawcy, dyrektor nauczyciele zaproszeni goście nauczyciele wychowawcy nauczyciele, pedagog, Caritas pedagog, n-l edb nauczyciele
Rozwój zainteresowań.	a. udział w zajęciach pozalekcyjnych i kołach zainteresowań, b. udział w wycieczkach klasowych, c. udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, zawodach sportowych, d. realizacja projektów i zadań dodatkowych, e. prezentacja i aprobata dla pożądanych zainteresowań pozaedukacyjnych – hobby, f. zajęcia w ramach Szkolnego Ośrodka Kariery –	nauczyciele wychowawcy nauczyciele nauczyciele wychowawcy pedagog szkolny, n-l

	rozpoznawanie zainteresowań i preferencji zawodowych	WOS-u
Działania prozdrowotne i profilaktyczne	a. realizacja treści prozdrowotnych zawartych w programie wychowania do życia w rodzinie b. rozwój aktywności fizycznej uczniów – SKS-y, promowanie zdrowego stylu życia – pracownia promocji zdrowia, c. organizacja imprez rekreacyjno –sportowych, d. spotkania z higienistką szkolną. e. zajęcia poświęcone przyczynom i skutkom używania środków psychoaktywnych w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy f. konkursy wiedzy, literackie, plastyczne z zakresu profilaktyki – podsumowywane podczas Jesiennego Poranka Profilaktycznego, g. spektakle profilaktyczne h. realizacja programów prozdrowotnych i profilaktycznych: <i>Elementarz Gimnazjalny</i> <i>Socja być – w zgodzie żyć</i>, <i>Szkoła bez przemocy</i>, <i>Trzymaj formę</i>, <i>Bądźmy zdrowi-wiemy, więc działamy</i>, <i>Znajdź właściwe rozwiązanie</i>, <i>Saper – czyli jak rozminować agresję</i>, <i>Bezpieczna i przyjazna szkoła</i>, <i>Wiem – nie biorę jestem bezpieczny</i>, <i>Bezpieczna+</i>, <i>Ogólnopolski Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu</i>, <i>Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS</i> i. zapobieganie grypie, meningokokom j. zapobieganie wszawicy, świerzbowi k. działania związane z hasłem Światowej Organizacji Zdrowia na 2017 rok.	nauczyciel wdż, koordynator ed. zdrowotnej nauczyciele WF-u nauczyciel wdż nauczyciele higienistka wychowawcy, pedagog szkolny pedagog, wychowawcy, pedagog, Ośrodek Wsparcia dla Osób z Problemami Uzależnień , Sanepid pedagog, pielęgniarka pielęgniarka
Działania zapewniające uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne	a. dyżury nauczycieli podczas przerw b. opieka pedagoga szkolnego, psychologa c. zapoznanie uczniów z zasadami postępowania i zachowania na terenie szkoły, podczas wycieczek, ferii i wakacji, zasadami bhp, procedurami ewakuacyjnymi d. opieka higienistki szkolnej e. monitoring wizyjny f. realizacja treści z zakresu bezpieczeństwa zawartych w programie edukacji dla bezpieczeństwa, techniki g. spotkania z policjantem h. zapoznanie uczniów z regulaminami korzystania z pomieszczeń i sprzętów znajdujących się w salach oraz na boisku szkolnym i. rozpoznawanie potencjalnych zagrożeń oraz podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, tworzenie przyjaznej atmosfery w klasie, szkole, w świetlicy j. natychmiastowe reagowanie na każdą przemoc: fizyczną i psychiczną k. stwarzanie okazji do przeżywania sukcesu, co zwiększa motywację do nauki l. podniesienie samooceny m. realizacja podczas godzin wychowawczych problematyki z zakresu sposobów radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania problemów n. realizacja Programu promocji zdrowia psychicznego , Programu bezpieczna i przyjazna szkoła, Bezpieczna +, Wiemy jak pomagać – czujemy się bezpieczni	nauczyciele pedagog szkolny psycholog wychowawcy higienistka n-le przedmiotu policjant dzielnicowy nauczyciele nauczyciele wychowawcy, opiekun świetlicy nauczyciele nauczyciele nauczyciele wychowawcy, n-l wychowania fizycznego
Działania antydyskryminacyjne oparte na szacunku i zaufaniu	a. realizacja treści antydyskryminacyjnych zawartych w programie: języka polskiego, historii, wos-u, wdż b. realizacja podczas godzin wychowawczych problematyki z zakresu przestrzegania praw człowieka c. udział uczniów w konkursach i imprezach propagujących treści antydyskryminacyjne: Dzień Życzliwości – 21 marca – Międzynarodowy Dzień Eliminacji Dyskryminacji Rasowej d. tworzenie przez uczniów gazetek tematycznych z okazji ważnych - z punktu widzenia praw człowieka - dat	n-le przedmiotów wychowawcy wychowawcy pedagog szkolny

	e. projekcja filmów <i>watchdocs</i>, poruszających problematykę antydyskryminacyjną f. stwarzanie uczniom o różnym rodzaju i stopniu niepełnosprawności warunków wszechstronnego rozwoju g. działania podejmowane w ramach kampanii społecznej <i>Szkoła bez przemocy</i>	wychowawcy dyrekcja, nauczyciele
Rozwój aktywności społecznej.	a. udział w pracach na rzecz klasy, szkoły i środowiska lokalnego, b. udział w pracach Szkolnego koła Caritas c. przynależność i zajęcia w drużynie harcerskiej „Iskry” d. udział w akcji Szlachetna Paczka, Pogotowie św. Mikołaja, Góra Grosza e. zbiórka nakrętek z przeznaczeniem na pomoc potrzebującym f. pomoc koleżeńska,	Wychowawcy Opiekun koła Caritas wychowawcy nauczyciele sklepik szkolny opiekun świetlicy
Wyrównywanie szans, opieka nad dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	a. opieka i pomoc pedagoga szkolnego i psychologa b. dostosowanie form i metod pracy do indywidualnych potrzeb ucznia c. organizowanie pomocy koleżeńskiej d. dofinansowania przez Radę Rodziców e. zajęcia w świetlicy parafialnej	pedagog szkolny psycholog wychowawcy nauczyciele opiekun świetlicy
Wspomaganie uczniów w podejmowaniu trudnych decyzji życiowych.	a. prowadzenie zajęć z zakresu zawodoznawstwa b. prowadzenie punktu informacyjnego Szkoły c. spotkania z dyrektorami szkół ponadgimnazjalnych d. poradnictwo indywidualne prowadzone przez szkolnych doradców zawodowych e. spotkania z absolwentami. f. realizacja wewnątrzszkolnego programu doradztwa zawodowego	pedagog szkolny nauczyciel WOS, wychowawcy
Przeciwdziałanie nie wywiązywaniu się z obowiązku szkolnego	a. bieżąca kontrola powodów absencji b. informowanie rodziców o frekwencji c. rozmowy z uczniem ustalanie przyczyny wagarów d. pisemne zobowiązanie ucznia do poprawy e. w skrajnych przypadkach interwencja wychowawcy lub pedagoga szkolnego z Policją w domu ucznia f. współpraca z Policją, pracownikami socjalnymi i kuratorami sądowymi	wychowawcy pedagog szkolny psycholog wychowawca pedagog szkolny
Ograniczenie aktów agresji wśród młodzieży	a. przedstawienie prawnych konsekwencji zachowań sprzecznych z normami społecznymi b. praca indywidualna z uczniem (sprawca, ofiara) rozmowy, wsparcie c. propagowanie negocjacji i mediacji w rozwiązywaniu konfliktów d. prowadzenie zajęć eliminujących negatywne emocje – program <i>Saper – czyli jak rozminować agresję</i> e. budowanie relacji międzyludzkich opartych na wzajemnym szacunku i życzliwości	Policjant dzielnicowy, pracownik Wydziału Nietletnich KP w Turku wychowawcy, nauczyciele,
Kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym	a. diagnoza zachowań i postaw uczniów w zakresie funkcjonowania w środowisku cyfrowym b. realizacja programów profilaktycznych dotyczących zagrożeń przestrzeni medialnej oraz uzależnienia od gier komputerowych, Internetu i hazardu c. wdrażania programów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu oraz sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia d. upowszechnienie informacji o punktach konsultacyjnych i liniach pomocowych dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów e. poszerzenie współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły na rzecz prawidłowego funkcjonowania uczniów w środowisku cyfrowym f. realizacja wytycznych zawartych w Rządowym programie Bezpieczna +	n-I informatyki wychowawcy pedagog szkolny , psycholog

B. REDUKOWANIE CZYNNIKÓW RYZYKA

Czynniki ryzyka mogą mieć różne podłoże, dlatego wyodrębniliśmy:

Czynniki rodzinne:

- przemoc w rodzinie,
- alkoholizm,
- bezrobocie,
- ubóstwo,
- trudne sytuacje losowe,
- brak więzi i miłości w rodzinie,
- niewłaściwe modele wychowawcze (zbyt surowy lub zbyt pobłażliwy).

Czynniki środowiskowe:

- negatywny wpływ grup nieformalnych,
- nałogi, przestępstwa,
- rozboje,
- sekty religijne,
- izolacja społeczna,

Czynniki osobowościowe:

- niska samoocena
- słaba kontrola zachowań
- małe umiejętności społeczne
- uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Zadanie	Sposób realizacji	Realizatorzy
Eliminowanie lub ograniczanie czynników ryzyka o podłożu rodzinnym	a. diagnoza problemu przy współpracy GOPS, Policji, w zależności od potrzeby przekazanie informacji właściwym instytucjom, • organizowanie pomocy w szkole poprzez: • poradnictwo pedagoga szkolnego, psychologa • spotkania ze specjalistami, • udostępnianie szkoły dla różnego rodzaju form spędzania czasu wolnego z rodziną, • pobyt i udział dzieci w zajęciach organizowanych w świetlicy parafialnej • bezpłatne dożywianie • pomoc materialna dla uczniów w postaci zapomogi, zwolnień z opłat itp. • rozwiązywanie kryzysów rozwojowy i życiowych uczniów	pedagog szkolny pedagog szkolny pedagog szkolny psycholog dyrektor kierownik świetlicy
	b. współpraca z instytucjami pozaszkolnymi: • GOPS • Policja • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna • Ośrodek dla Osób z Problemami Uzależnień w Turku • Kuratorzy sądowi • Asystent rodziny	GOPS wychowawcy wychowawcy pedagog szkolny dyrektor

Eliminowanie lub ograniczanie czynników ryzyka o podłożu środowiskowym	a. rozpoznawanie warunków życia ucznia i sposobów spędzania czasu wolnego, ścisła współpraca z rodzicami, b. w określonych przypadkach pomoc specjalistyczna- sekty, uzależnienia, c. udział w zajęciach pozalekcyjnych i kołach zainteresowań, d. realizacja programów profilaktycznych, e. integracja zespołów klasowych, f. działania profilaktyczne w ramach Porozumienia z Komendą Policji w Turku h. zachęcanie do udziału w zajęciach koła Caritas i drużyny harcerskiej	wychowawcy, pedagog szkolny specjaliści ds. uzależnień nauczyciele wychowawcy policja, Wydział ds. Nieletnich opiekunowie
Eliminowanie lub ograniczanie czynników ryzyka o podłożu osobowym	a. obserwacja ucznia pod kątem: • własnej samooceny • pozycji w klasie • zainteresowań a. w uzasadnionych przypadkach pomoc specjalisty b. w przypadku niepowodzeń szkolnych, skierowanie ucznia do Poradni Psychologiczno Pedagogicznej c. inspirowanie sytuacji, w których uczeń może się wykazać d. przydzielanie zadań, które podniosą pozycję ucznia w klasie e. nagradzanie za wkład pracy a nie efekt końcowy f. zorganizowanie pomocy koleżeńskiej g. udział w zajęciach dydaktyczno -wyrównawczych h. zachęcanie do udziału w zajęciach pozalekcyjnych i kołach zainteresowań i. częsty kontakt z rodzicami	wychowawcy, pedagog szkolny bibliotekarz pedagog szkolny psycholog specjaliści, pedagog rodzice pedagog wychowawcy wychowawcy wychowawcy nauczyciele wychowawcy, opiekun światlice nauczyciele nauczyciele wychowawcy pedagog szkolny

II. Działania skierowane do nauczycieli

- Organizacja szkoleń i warsztatów dla RP
- Informowanie o kursach i szkoleniach
- Propagowanie i udostępnianie literatury i materiałów dydaktycznych z zakresu profilaktyki
- Wypracowanie wspólnego modelu wymagań i postępowania wobec uczniów

III. Działania skierowane do rodziców

- zapoznanie rodziców z podstawowymi dokumentami szkolnymi
- informowanie o wynikach w nauce i zachowaniu podczas wywiadówek i indywidualnych spotkań
- pisma informujące o wynikach w nauce i zachowaniu
- pomoc rodziców przy organizacji imprez klasowych i szkolnych
- podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców
- praca z rodziną nad rozwiązaniem problemów dziecka

ROZDZIAŁ VI

1. Promocja i ochrona zdrowia psychicznego

Ministerstwo Edukacji Narodowej podejmuje działania w obszarze ochrony zdrowia psychicznego uczniów, w tym również zapobiegania depresji i samobójstwom. Zadania, realizowane przez MEN wynikają z przyjętego przez rząd Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Zagadnienia związane m.in. z zapobieganiem samobójstwom wśród młodzieży, a także poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego znalazły się w *Programie promocji zdrowia i profilaktyki problemów dzieci i młodzieży na*

lata 2013-2016.. Punktem wyjścia wszelkich działań Ministerstwa Edukacji Narodowej w obszarze ochrony zdrowia psychicznego uczniów jest założenie, że kluczowe znaczenie w profilaktyce stanów depresyjnych i samobójstw wśród dzieci i młodzieży mają działania kompleksowe - edukacyjne, wychowawcze i opiekuńcze, pozwalające na kształtowanie postaw życiowych opartych na szacunku do siebie, poczuciu własnej wartości i poczuciu bezpieczeństwa, dbałości o zdrowie, budowaniu prawidłowych relacji interpersonalnych uzupełniane, w przypadku zaistnienia takiej konieczności, działaniami interwencyjnymi.

Zadania mające na celu promocję zdrowia psychicznego wśród uczniów naszego Gimnazjum uwzględnione zostały w następujących obszarach:

1. Realizacja podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach i placówkach oświatowych w zakresie kształtowania: postaw prospołecznych dzieci i młodzieży, poczucia własnej wartości, poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje, umiejętności asertywnego zachowania się w sytuacjach trudnych;
2. Realizacja programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki przygotowanego w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów;
3. Monitorowanie realizacji w szkole podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie promocji zdrowia psychicznego, w ramach nadzoru pedagogicznego;
4. Rozwijanie kompetencji nauczycieli i specjalistów systemu oświaty w zakresie promocji zdrowia psychicznego;
5. Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb uczniów, w tym udzielanie pomocy w stanach kryzysu psychicznego;
6. Rozwijanie współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi, organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny
7. Edukacja rodziców: zajęcia poświęcone oddziaływaniu mediów - jak uczyć dzieci krytycyzmu wobec reklam, zachęcanie do sprawowania kochającej kontroli nad dzieckiem, rozwijanie umiejętności wychowawczych, wspieranie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, upowszechnianie informacji o możliwościach otrzymania wsparcia i pomocy w sytuacjach trudnych;
8. Pomoc dzieciom poprzez: wsparcie ze strony nauczycieli i specjalistów, w zakresie podniesienia swojej samooceny, uczenie umiejętności psychologicznych i społecznych, które pozwolą im radzić sobie ze stresem i budować dobre relacje z otoczeniem;
9. Edukacja medialna: zajęcia poświęcone oddziaływaniu mediów pozwalające młodym odbiorcom krytycznie oceniać destrukcyjne wzorce medialne wywołujące niezadowolenie z własnego wyglądu, poczucie winy i wstydu; demaskowanie rzeczywistych intencji reklam i zawartych w nich manipulacji.

2. Działania informacyjne i profilaktyczne podejmowane w celu przeciwdziałaniu narkomanii

A. Działalność informacyjna

polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2 rozporządzenia, skierowanych do uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

L p	Zadanie do realizacji	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Terminy
1.	Dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem: używaniu środków i substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych	Prelekcje, warsztaty, spotkania ze specjalistami, Materiały dla rodziców na stronie szkoły, tablice ogłoszeń, folder na wywiadówkę	dyrektor pedagog psycholog	w ciągu roku, wywiadówki śródroczne
2.	Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich	ogólnodostępne adresy poradni, numery telefonów	Pedagog szkolny	

	rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych	zaufania, adresy najbliższych ośrodków specjalistycznych w zakresie leczenia uzależnień	administrator	
3.	Przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwanej dalej „ustawą”;	Spotkanie z prawnikiem, policjantem, kuratorem	dyrektor	wywiadówki śródroczne
4.	informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią	Dostępność procedur na stronie szkoły, zapoznanie rodziców z procedurami podczas wywiadówki, a uczniów podczas lekcji wychowawczej	szkolny administrator strony internetowej wychowawcy	wywiadówki śródroczne

B. Działania profilaktyczne

w ramach działalności, z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, obejmują w szczególności:

L p	Zadanie do realizacji	sposób realizacji	Odpow.	Terminy
1.	Realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.	Elementarz Gimnazjalny <i>Sobą być – dobrze żyć</i> <i>Zachowaj trzeźwy umysł</i> <i>Bezpieczna i przyjazna szkoła</i> <i>Znajdź właściwe rozwiązanie</i> <i>Bezpieczna+</i> <i>Jesienny Poranek Profilaktyczny</i>	Wychowawcy klas II wychowawcy pedagog psycholog pedagog,	II półrocze na bieżąco, na lekcjach wych. podczas doraźnych zastępstw listopad
2.	Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia.	Zajęcia taneczne i sportowe organizowane przez Stowarzyszenie Nadzieja Chór szkolny Zajęcia rozwijające zainteresowania z chemii i fizyki.	Nauczyciele wf Opiekun chóru Nauczyciel fizyki i chemii	IX-XI, IV-VI 2h w tyg. I półrocze
3.	Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych.	W czasie zajęć edukacyjnych, projekcje filmów, udział w warsztatach	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog	na bieżąco, na lekcjach wychowawczych podczas doraźnych zastępstw
4.	Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej. Doskonalenie	Warsztaty, szkolenia, samodoskonalenie	Dyrektor, wszyscy	wg harmonogramu w ciągu roku
5.	Angażowanie uczniów w procesy podejmowania decyzji w szkole, aktywizacja samorządów uczniowskich i innych form działalności uczniowskiej	Działania w ramach samorządu szkolnego i samorządów uczniowskich	wychowawcy, opiekunowie samorządu	na bieżąco w ciągu roku
6.	Włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.	Nie dotyczy – ustalone na podstawie diagnozy		
7.	Tworzenie warunków do uposażania szkoły i poszerzanie współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły w środowisku lokalnym.	Współpraca z OŚiR, Biblioteką Publiczną, Złotem emerytów i rencistów, Stowarzyszeniem Nadzieja, Świątelnia Parafialną	Dyrektor, zespół ds. promocji, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów	na bieżąco w ciągu roku

ROZDZIAŁ VII
Ogólne zasady postępowania
w przypadku wystąpienia problemów wychowawczych

1. Nauczyciel przeprowadza indywidualne rozmowy z uczestnikami zdarzenia, ustala fakty, świadków zdarzenia.
2. Informuje wychowawcę klasy.
3. Wychowawca zawiadamia rodziców. Decyzja i wybór formy zawiadomienia uzależnione będą od stopnia szkodliwości czynu (wychowawca wypełnia zgłoszenie, które zawiera dane ucznia i rodzaj przewinienia, następnie przekazuje je pedagogowi szkolnemu, który z kolei zawiadamia dyrektora. Dyrektor szkoły wystosowuje pismo do dyrektora GOPS-u i Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki)
4. Wychowawca może skierować ucznia do pedagoga szkolnego.
5. Pedagog szkolny po rozmowie z uczniem zobowiązuje go do złożenia pisemnego oświadczenia i deklaracji poprawy.
6. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i rodzicami ustala rodzaj kary.
7. W szczególnie uzasadnionych przypadkach uczeń kierowany jest na rozmowę do dyrektora szkoły.
8. W sytuacji powtarzających się problemów wychowawczych rozmowę dyscyplinującą z uczniem przeprowadza policjant (w obecności wychowawcy lub pedagoga szkolnego). Gdy zachowanie ucznia wykazuje symptomy demoralizacji dyrektor powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich.

ROZDZIAŁ VIII
Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych

A. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o jego demoralizacji (naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych) nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów ucznia) i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz – w ich obecności – z uczniem. W przypadku potwierdzenia uzyskanej informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub nie reagują na wezwanie do stawienia się w szkole, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o wymienionych wyżej przejawach demoralizacji nieletniego, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich). Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.) i ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji, zgodnie z warunkami określonymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

B. W przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa pielęgniarkę w celu stwierdzenia stanu zdrowia, ewentualnie udzielenia pomocy przedmedycznej.

4. Zawiadamia o fakcie dyrekcję szkoły oraz rodziców (opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. W przypadku odmowy ze strony rodziców (opiekunów), dyrektor szkoły decyduje o pozostaniu ucznia w szkole, czy też przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia, bądź też przekazania go do dyspozycji funkcjonariuszom policji. W przypadku ucznia będącego pod wpływem alkoholu – jeżeli rodzice odmawiają przyjazdu, a uczeń jest agresywny wobec kolegów, nauczycieli, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznienia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych – szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę Policji.

C. W przypadku, gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel o zaistniałym fakcie powiadamia pedagoga i dyrektora szkoły zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
2. Dyrektor (pedagog) wzywa Policję.
3. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

D. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia dyrektora i pedagoga.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby (pedagog, wychowawca, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.
3. **Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zarezerwowana wyłącznie dla Policji.**
4. Pedagog powiadamia o zaistniałym zdarzeniu rodziców (opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
5. W przypadku, gdy uczeń na prośbę nauczyciela nie chce przekazać substancji, ani pokazać zawartości teczki, szkoła wzywa Policję, która po przyjeździe przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
6. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, pedagog, po odpowiednim jej zabezpieczeniu, bezzwłocznie przekazuje ją do jednostki Policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie pedagog dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

1. Posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych.
2. Wprowadzanie do obrotu środków odurzających.
3. Udzielanie innej osobie, ułatwianie lub zachęcanie ich użycia oraz nakłanianie do użycia.
4. Wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z opisywanych zachowań jest **czynem karnym** w rozumieniu przepisów Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Uczeń, który dopuszcza się powyższych czynów po ukończeniu 17 lat popełnia przestępstwo i podlega przepisom ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

W każdym przypadku popełnienia czynu zabronionego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić Policję lub Sąd Rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub Policję.

E. Postępowanie wobec sprawcy czynu karalnego (przestępstwa):

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Powiadomienie rodziców ucznia.
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu.
4. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. Niezwłoczne powiadomienie Policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.

F. Postępowanie nauczyciela (wychowawcy) wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

Nauczyciel (wychowawca) będący na miejscu zdarzenia zobowiązany jest do:

1. Udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, (karetki pogotowia) w przypadku, kiedy ofiara doznała poważnych obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Niezwłoczne powiadomienie rodziców ucznia.
4. Niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku, kiedy sprawa jest poważna i niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać Policję – tel. 997 lub 112.

G. Postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy

1. Każdy pracownik szkoły w sytuacji ujawnienia zjawiska cyberprzemocy zobligowany jest poinformować dyrektora lub pedagoga szkolnego.
2. Pedagog szkolny ustala okoliczności zdarzenia i wykonuje czynności mających na celu ustalenie sprawcy zdarzenia (np. ustalenie obecności świadków, rodzaju rozsyłanego materiału itp.)
3. Pedagog podejmuje działania zmierzające do zabezpieczenia dowodów (należy zanotować datę i czas otrzymanego materiału, treść wiadomości oraz jeżeli to możliwe dane nadawcy – nazwę użytkownika, adres e-mail, nr telefonu komórkowego)
4. Udział nauczyciela informatyki w procedurze interwencyjnej, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy cyberprzemocy
5. Wychowawca, dyrektor i pedagog szkolny analizują zebrany materiał i podejmują decyzje dotyczące dalszych działań:

a. gdy nie można wskazać sprawcy cyberprzemocy:

- dyrektor wyznacza osobę, która dokonała usunięcia kompromitujących materiałów, np. wspólnie z administratorem serwisu, jeżeli zdjęcia lub film zostały się w sieci,
- dyrektor lub osoba wyznaczona przez niego powiadamia o zdarzeniu policję lub sąd rodzinny (nie wszystkie przestępstwa są ścigane z urzędu, natomiast większość z nich świadczy o demoralizacji;

b. gdy sprawcą przemocy jest uczeń naszej szkoły:

- dyrektor powiadamia rodziców sprawcy oraz sąd rodzinny lub policję,
- pedagog szkolny przeprowadza rozmowę ze sprawcą, która ma na celu zobowiązać go do zaprzestania nagannego zachowania i usunięcia zdjęć lub filmów z internetu,
- dyrektor szkoły informuje rodziców o wszelkim postępowaniu i konsekwencjach wobec dziecka,
- grono pedagogiczne stosuje konsekwencje przewidziane w wewnątrzszkolnych regulacjach.

ROZDZIAŁ IX
Monitoring i ewaluacja

1. Narzędzia ewaluacyjne:
 - a. dyskusje w zespołach: wychowawców, przedmiotowych - wnioski
 - b. zbieranie danych: ankiety, wywiady, obserwacja,
 - c. analiza dzienników lekcyjnych
 - d. analiza sprawozdania pedagoga szkolnego,
 - e. analiza rocznych **Sprawozdań z działań z zakresu profilaktyki** składanych przez wszystkich nauczycieli (załącznik nr 4)
 - f. analiza **Semestralnych sprawozdań nauczycieli z pracy dydaktycznej i wychowawczej**
2. Roczne sprawozdanie z realizacji działań profilaktycznych (załącznik nr 5)
3. Harmonogram działań profilaktycznych (załącznik nr 3)
4. Uzupełnienie lub wprowadzenie zmian do Programu Profilaktyki

Rada Rodziców Gimnazjum im. Jana Pawła II w Malanowie

przyjęła program uchwałą z dnia 26.09.2016r.

RADA RODZICÓW
Gimnazjum im. Jana Pawła II
w Malanowie

DYREKTOR SZKOŁY
mgr Krystyna Sobczak